

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
ННІ «Інститут геології»

Кафедра геоінформатики

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора інституту
з навчальної роботи

«___» _____ 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ

(повна назва навчальної дисципліни)

для студентів

галузь знань
спеціальність
освітній рівень
освітня програма
блок дисциплін
вид дисципліни

G Інженерія, виробництво та будівництво

G18 Геодезія та землеустрій

Магістр

Оцінка землі та нерухомого майна

Обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2025/2026
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	7
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладач: Меньшов Олександр Ігоревич, д.геол.н., ст. дослідник, доцент кафедри геоінформатики

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» __ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» __ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» __ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

© Олександр МЕНЬШОВ, 2025 рік

КИЇВ – 2025

Розробник:

Меньшов Олександр Ігоревич, *доктор геологічних наук, старший дослідник, доцент кафедри геоінформатики*

Зав. кафедри геоінформатики

(підпис) (Віталій ЗАЦЕРКОВНИЙ)
(прізвище та ініціали)

Протокол № ____ від « ____ » _____ 2025 р.

Схвалено науково-методичною комісією **ННІ «Інститут геології»**

Протокол № ____ від « ____ » _____ 2025 року

Голова науково-методичної комісії Всеволод ДЕМІДОВ

Метою вивчення дисципліни є формування у студентів теоретичних знань і практичних навичок про сучасні прийоми та методи управління земельними ресурсами.

Вимоги до вибору навчальної дисципліни:

З метою кращого освоєння навчального матеріалу дисципліни студенти повинні до його початку опанувати знаннями та навичками з основ землеустрою, управління земельними ресурсами, ГІС в управлінні природними ресурсами.

Анотація навчальної дисципліни / референс:

Відбувається ознайомлення з основами та принципами управління земельними ресурсами в Україні та світі, правовими та організаційними основами діяльності у сфері управління земельними ресурсами, понятійним апаратом, засадами реалізації методології управління земельними ресурсами, з'ясування напрямків, які забезпечує процес управління, регулювання, державних стандартів, норм, правил у сфері землеустрою, методологія трансформації державного управління земельними ресурсами, розвиток територіально-просторового планування землекористування, розглядається сільськогосподарська діяльність, направлена на екологізацію та капіталізацію землекористування.

Завдання:

- отримання теоретичних знань із управлінні земельними ресурсами;
- набуття практичних навичок щодо планування і управління земельними ресурсами;
- визначення підходів і методів управління земельними ресурсами на основі геоінформаційних технологій;
- вивчення основних завдань, функцій та методів управління земельними ресурсами та землекористування;
- з'ясування методології трансформації державного управління земельними ресурсами та землекористуванням.
- набуття практичних навичок з проведення аналізу, інтерпретації та візуалізації в сучасному управлінні природними ресурсами.

Результати навчання:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форма/Методи викладання і навчання	Форма/Методи оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1	2	3	4	5
1.1	Основні поняття, методи і методології управління земельними ресурсами	лекція, практичне заняття	Письмова робота	до 10%
1.2	Системно-методологічні аспекти моделювання у землекористуванні	лекція, практичне заняття	Письмова робота	до 5%
1.3	Основні принципи визначення стратегії і мети планування в управлінні земельними ресурсами	лекція, практичне заняття	Письмова робота	до 10%
1.4	Основні тенденції на сучасному ринку послуг щодо управління природними ресурсами	лекція, практичне заняття	Письмова робота	до 5%
1.5	Теорію і методи використання геоінформаційних технологій для потреб землекористування	лекція, практичне заняття	Письмова робота	до 10%
1.6	Теоретичні основи реалізації та поширення розроблених проєктів в управлінні земельними ресурсами	лекція, практичне заняття	Письмова робота	до 10%
2.1	Обирати джерела інформації для управління земельними ресурсами	лекція, практичне заняття	Письмова робота	до 10%
2.2	Проектувати функції ГІС в управлінні земельними ресурсами з урахуванням потреб замовника та виходячи із задач розробки проєкту	лекція, практичне заняття	Письмова робота	до 5%

2.3	Формувати команду виконавців щодо управління земельними ресурсами залежно від їх компетентностей та схильностей до комунікації її учасників	лекція, практичне заняття	Письмова робота	до 10%
2.4	Формувати детальний опис інформаційних продуктів і функцій в управлінні земельними ресурсами	лекція, практичне заняття	Письмова робота	до 10%
3.1	Розуміти та усвідомлювати роль особистості під час розробки та реалізації колективних проектів в управлінні земельними ресурсами	самостійне навчання	---/--	до 5%
3.2	Розуміти роль комунікації учасників під час управління земельними ресурсами	самостійне навчання	---/--	до 5%
4.1	Розуміння персональної відповідальності за особисте рішення частини спільної задачі	самостійне навчання	---/--	до 5%

Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання	Результати навчання дисципліни													
	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	3.2	4.1	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
ПРН09. Розробляти і впроваджувати заходи з оперативного та перспективного управління, прогнозування і планування геодезичного, картографічного та землепорядного виробництва з урахуванням наявних ресурсів та часових обмежень.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПРН11. Виконувати комплексний аналіз і оцінювання стану об'єктів геодезії та землеустрою і оцінювати наслідки від запровадження практичних заходів.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	

Структура курсу: лекційні і практичні заняття, самостійна робота.

Форми оцінювання студентів

1. Семестрове оцінювання:

- 1) Модульна контрольна модульна робота на тему «**ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ ТА ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯМ**» – 10 балів (рубіжна оцінка 6 балів)
- 2) Модульна контрольна модульна робота на тему «**ОСНОВНІ ЗАСАДИ ЗЕМЕЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ДЛЯ РОЗВИТКУ УПРАВЛІННЯ**» – 10 балів (рубіжна оцінка 6 балів)
- 3) Модульна контрольна модульна робота на тему «**ОСНОВНІ МЕТОДИ ТА ІНСТРУМЕНТИ УПРАВЛІННЯ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯМ**» – 10 балів (рубіжна оцінка 6 балів)
- 8) Оцінка за роботу на практичних заняттях – 30 балів (рубіжна оцінка 18 балів)

2. **Підсумкове оцінювання:** Підсумкове оцінювання проводиться у формі іспиту в письмовій та усній формах. Максимальна оцінка 40 балів, рубіжна оцінка 24 балів. Студент не допускається до підсумкового оцінювання якщо під час семестру набрав менше ніж 36 балів.

3. **Загальна оцінка:** Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою. Підсумкова оцінка виставляється за результатами роботи студента впродовж усього семестру, як сума балів за систематичну роботу впродовж семестру та кількості балів, отриманих на іспиті.

	Семестрова кількість балів	Іспит	Підсумкова оцінка
Мінімум	36	24	60
Максимум	60	40	100

Організація оцінювання: Контроль здійснюється за модульно-рейтинговою системою та передбачає: виконання 6 практичних робіт (де студенти мають продемонструвати якість засвоєних знань та вирішити поставлені задачі використовуючи окреслені викладачем методи та засоби) та проведення 3 письмових модульних контрольних робіт. Підсумкове оцінювання проводиться у формі письмового іспиту.

Шкала відповідності

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

Структура курсу: лекційні, практичні та семінарські заняття, самостійна робота.

**СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ І ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ**

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		лекції	практичні, семінарські	самостійна робота
Розділ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ЗЕМЕЛЬНИМИ РЕСУРСАМИ ТА ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯМ				
1	Тема 1. Вступ, історія розвитку та загальні основи управління земельними ресурсами	4	4	26
2	Тема 2. Земля як основа сталого розвитку	2	4	14
3	Тема 3. Поняття та логічно-змістовна модель управління земельними ресурсами	2	4	14
	<i>Контрольна робота 1</i>	2		
Розділ 3. ОСНОВНІ ЗАСАДИ ЗЕМЕЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ДЛЯ РОЗВИТКУ УПРАВЛІННЯ				
4	Тема 4. Об'єкт, предмет та управління земельними ресурсами на різних рівнях	2	4	24
5	Тема 5. Основні завдання, функції та методи управління земельними ресурсами та землекористуванням	2	2	12
6	Тема 6. Основні принципи управління земельними ресурсами та землекористуванням	2	2	12
	<i>Контрольна робота 2</i>	2		
Розділ 3. ОСНОВНІ МЕТОДИ ТА ІНСТРУМЕНТИ УПРАВЛІННЯ ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯМ				
7	Тема 7. Методологія трансформації державного управління земельними ресурсами та землекористуванням	4	4	20
8	Тема 8. Основні стратегічні напрями земельної політики	2	2	12
9	Тема 9. Модернізація системи управління земельними ресурсами	2	2	12
	<i>Контрольна робота 3</i>	2		
	ВСЬОГО	28	28	146

Загальний обсяг 210 год., в тому числі:

Лекцій – **28 год.**

Практичні заняття – **28 год.**

Консультації - **8 год.**

Самостійна робота – **146 год.**

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА:

Основні:

1. Третяк, А. М., Третяк, В. М., Курильців, Р. М., Прядка, Т. М., & Третяк, Н. А. (2022). Управління земельними ресурсами та землекористуванням.
2. Шарий, І. А., Тимошевський, В. В., Міщенко, Р. А., & Юрко, І. А. (2019). Управління земельними ресурсами.
3. Мошинський В. С., Бухальська Т. В. Управління земельними ресурсами. – 2010.
4. Третяк, А. М., Третяк, В. М., Прядка, Т. М., Гунько, Л. А., & Третяк, Н. А. (2024). Трансформація закону України "Про землеустрій": проблеми і перспективи.
5. Третяк, А. М., Третяк, В. М., Трофименко, П. І., Прядка, Т. М., & Трофименко, Н. В. (2021). Стале (збалансоване) землекористування: понятійний базис та методологія інституціалізації.

Додаткові:

1. Lou, C., Al-qaness, M. A., AL-Alimi, D., Dahou, A., Abd Elaziz, M., Abualigah, L., & Ewees, A. A. (2025). Land use/land cover (LULC) classification using hyperspectral images: a review. *Geo-spatial information Science*, 28(2), 345-386.
2. Long, H. (2022). Theorizing land use transitions: A human geography perspective. *Habitat International*, 128, 102669.
3. Allan, A., Soltani, A., Abdi, M. H., & Zarei, M. (2022). Driving forces behind land use and land cover change: A systematic and bibliometric review. *Land*, 11(8), 1222.
4. ЗАКОН УКРАЇНИ Про землеустрій (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 36, ст.282). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/858-15#Text>
5. ЗАКОН УКРАЇНИ Про Державний земельний кадастр (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2012, № 8, ст.61) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3613-17#Text>
6. ЗЕМЕЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 3-4, ст.27) <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
7. Menshov, O., & Kruglov, O. (2023). Agricultural Soil Degradation in Ukraine.
8. WRB, I. W. G., 2014. World reference base for soil resources 2014. International soil classification system for naming soils and creating legends for soil maps. World Soil Resources Report 106.